

Bieggafápmorusttet

Dás vuolábealde čájehuvvo bieggafápmorusttega guorahallanprográmma ja dan infrastruktuvara (earret go fápmolinjját, daidda lea ráhkaduvvon sierra dieđáhus oktan guorahallanprográmmain). NVE mearrida loahpalaš guorahallanprográmma evttohusa ja bohtán cealkámušaid vuodul. Ovttaskas olbmot, beroštusorganisašuvnnat ja earát hástaluvvojit cealkit oaiviliidgeaset dán evttohussii.

Doaimma válldahallan

Doaimma válldahallan ja ákkastallan

Galgá čilgejuvvot manne ohcá lobi dán doibmii. Das galgá doaimma jodiheaddji čilget manne Davvi lea válljejuvvon guovlun.

Plánaguovlu, eatnamat mat guoskkahuvvojit njuolga, bieggaturbiinnat, geainnut, šiljut biergasiidda, visttit, káját, el-fápmolinjját ja kábeliid bidjanbáiki galgá válldahallot ja čájehuvvot kárttas.

Galgá čilgejuvvot oanehaččat mot bieggafápmoprošeakta galgá árvvoštallot dálkkádagaid vuhtiiváldi doaimman.

Galgá čilget ja vuodđudit oanehaččat mot bieggafápmorusttet doaimmá guhki vuollái.

Dan máhtolašvuoda vuodul mii lea olámuttos galgá bálddastahttit mot bieggafápmobuvttadeapmi váikkuha luondubirrasii eará odastahtti energiijagálduid elfápmobuvttadeami ektui (omd ulliáhcefámu, bárrofámu ja čáhcefámu).

Bieggaresurššat ja buvttadus

Plánaguovllu bieggaresurššaid galgá árvvoštallat. Válldahallamis galgá bohtit ovdan báikki bieggamihtideami eatnatvuolta ja makkár metodihkka/modeallat leat vuodđun go lea árvvoštallan bieggaresurššaid.

Galgá árvvoštallat man olu elfámu sáhtta buvttadit jagis, ja árvvoštallama eavttuid galgá namuhit.

Galgá árvvoštallat daid fáktoriid mat váikkuhit buvttadeami. Erenoamáš bieggá, jieknun, jorribiekkat ja eará bealit galget váldot mielde árvvoštallamii. Jos árvvoštallá jieknuma oalle vejolažžan, de galgá árvvoštallat vejolaš detekšuvdna- ja jieñaid eretváldima vugiid, ja goluid dasa galgá namuhit.

Galgá dieđihit doaimma goluid árvvoštallama, bieggadiimmuid logu (merkeneffeavtta mielde), doaimma- ja ortnegis doalaheami goluid, olu evrre juohke kWh:s ja man guhká rusttet bistá.

Molssaeavttuid guorahallan

Dan máhtolašvuoda vuodul mii lea olámuttos galgá oanehaččat válldahallat guoskevaš guovllu ja lagas guovlluid boahttevaš dilálašvuodaid jos bieggafápmorusttet ii šatta. (0-molssaeaktu)

Galgá čilget oanehaččat livčče go eará huksenmolssaeavttut bieggafápmorusttegiid dáfus. Iešguđet molssaeavttuid váikkuhusaid galgá bálddastahttit doarvái vuđolaččat.

Jos áigu árvvoštallat stuoridit bieggafápmorusttega maŋŋil, de galgá dat guovlu čájehuvvot kárttas.

Gaskavuohta eará plánaide

Doaibmaguovllu gieldda- ja fylkkagieldda plánaid birra galgá dadjat juoidá.

Galgá oanehaččat árvvoštallat mot doaibma váikkuha guovlluide mat leat suodjaluvvon, dehe mat galget suodjaluvvot kulturमितolága, luonddubirrassa eatnatvuodalága dehe plána- ja huksenlága vuodul, ja čáhcádagaid mat leat suodjaluvvon Čáhcádagaid suodjalusplána mielde. Galgá válldahallat oanehaččat mot dát doaibma sáhtá čuohtit suodjalanulbmilii.

Galgá čilget ja mitalit eará bieggafápmorusttegiid dehe el-fápmolinjjáid plánaid dán guovllu lahkosiin.

Galgá namuhit makkár almmolaš ja priváhta doaimmat leat dárbbášlaččat dán doaimma duohtandahkamis.

Galgá maiddái mitalit gáibida go doaibma eará eiseválddiid lobi go NVE lobi.

Infrastrukturva

Galgá válldahallat huksen- ja doaimmahanáigodaga fievrredan- ja geasehandárbbu.

Galgá čállit kártii ja válldahallat iešguđet beassangeinnodagaid.

Vejolaš gáddánanbáikkít (hámmanat) turbinosiide, oktan eanandárbbuin ja dárbbášlaš doaimmaiguin, galget merkejuvvot kártii ja válldahallot.

Eatnama goaivun ja bázahusaid rádján go dahká geinnodagaid ja luottaid bieggaturbiinnaid gaskka, galgá válldahallot. Galgá oanehaččat árvvoštallat gos eatnama áigu váldit dehe gosa dan galgá rádjat.

Bieggafápmorusttega heaittiheapmi

Galgá válldahallat oanehaččat mot guovlu sáhtá máhcahuvvot álgodillái maŋŋel go konsešuvdnaáigodat nohká.

Proseassa ja metoda

Dán kapihttalís namohallat maid galgá guorahallat doaimma oktavuodas. Čuovvovaččat evttohuvvojit biddjot vuodđun váikkuhusguorahallami:

Sihke buorit ja heajut váikkuhusat dán doaimmas galget suokkarduvvot vejolaš fáttáide.

Neahttaoktavuodat, boahtingeainnut ja siskkáldas geainnut, biergasiid rádjانبáikkít, visttit, gaskaboddosaš rádján ja vejolaš káját galget mielde dán prográmmas mearriduvvon fáttáid guorahallamis. Plánaheivehallamat, geinnodagaid muddedeapmi ja/dehe eará suodjaleaddji doaimmat galget árvvoštallot.

Juohke guorahallanfáddá mii lea namuhuvvon 3.kapihttalís, galget suokkarduvvot sierra. Fáttáid gaskasaš váikkuhusaid birra galgá juoidá dadjat go dat lea relevánta. Galgá nu bures go vejolaš eastadit váikkuhusaid registrerema geardduheami. NVE gáibida ahte suokkardeami ja guorahallama galget gelbbolaš fágabirrasat doaimmahit.

Doaimma eaiggát galgá gulaskuddat regiovnínalaš ja guoskevaš suohkaniin (-iiguin) čielggadeamis. NVE bidjá eaktun ahte doaimma eaiggát ásaha ráddádallanjoavkku. Das galget mielde suohkan, guoskevaš eananeaiggádat ja báikkálaš organisašuvnnat/berošteaddjit, oktan báikkálaš ja regiovnínalaš ealáhusaid ovddasteddjiiguin. NVE rávve doaimma eaiggádat doallat golbma ráddádallančoahkkima suokkardanproseassas ovdalگو váikkuhusguorahallan ja ohcan sáddejuvvo NVE:i.

NVE rávve atnit suokkardanbarggus standárda metodihka, das mielde Birasdirektoráhta giehtagirjjiid ja NVE bagadusa, de go dat adno ávkkálažžan. Váikkuhusguorahallamis galgá váldit vuodđun dálá máhtolašvuoda ja ođastit dan go dárbbášuvvo.

Galgá oanehaččat čilget diehtovuodu ja bargovugiid maiguin lea árvvoštallan bieggafápmorusttega váikkuhusaid ja gullelaš infrastruktuorra. Diehtovuodđui guoskevaš eahpečielggasvuodaid galgá guorahallat.

Galgá mannat iskkadeami guovllu eatnamiid, jos doppe luonddubiras ii leat iskkaduvvon gieskat. Galgá muitalit goas lea iskkadan govllu, gokko mannan ja makkár fágalaš duogaš iskkadeddjiin lea.

Luonddubirrasa eatnatvuoda ovda- ja mañņeiskkademiid dárbbu galgá árvvoštallat. Árvvoštaladettiin berre didoštít riikasis- ja olgoriikka dutkanbohtosiid ja vásáhusaid bieggafápmorusttegiiguin.

Eatnamat

Galgá válddahallat guovllu eatnamiid ja lagas guovlluid eananárvvu, ja galgá suokkardit makkár váikkuhus dán doaimmas lea eatnamiid árvvuide.

Galgá válddahallat ja árvvoštallat mot doaibma čuoheá oinnolaččat biras eatnamiidda. Galgá geahčadit bieggafápmorusttega ja gullelaš infrastruktuorra guoskevaš báikkiin; omd doppe gos leat viesut ja visttit ja árvvolaš kulturmuittut/kulturbiras masa doaibma čuoheá. Geahčadeamis galget maiddáí mielde boahtingeainnut ja siskkáldas geainnut, biergasiid rádjانبáikkít ja eará infrastruktuorra gos dat adno dárbbášlažžan. Gokko lea čužžon govvedettiin ja guđe guvlui sikten galgá čájehuvvot obbalaš kárttas.

Galgá ráhkaduvvot teorehtalaš oinnolašvuodakárta mas oaidná bieggafápmorusttega gitta 20 kilomehtera duohken.

Galgá oanehaččat árvvoštallat mot bieggaturbiinnaid čuovgamerken váikkuha oinnolaččat.

Mot bargat:

Eatnamiidda čuohcima galgá guorahallat ja árvvoštallat dán odđa bagadusa mielde «Veileder for vurdering av landskapsvirkninger ved utbygging av vindkraftverk» (2015). Bagadus gávdno NVE neahttabáikkis (www.nve.no).

Duohtadili realisttalaš govvidemiin galgá čájehit oinnolaš váikkuhusaid lahka (gitta 2-3 km duohken) ja guhkkelaččas (su. 3-10 km duohken). Juste gokko lea čužžon govvedettiin meroštallet fágalaš guorahalli ja guoskevaš gielddat ovttas , ja das vuhtiiváldojit bohtán cealkámušat nu bures go vejolaš.

Kulturmuittut ja kulturbiras

Doaimma eaiggát galgá gulaskuddat Fylkkagielddain ja Sámedikkiin vai árvvoštallet guđe muddui dán guovllus soitet gávdnot bázahusat mat leat suodjaluvvon automáhtalaččat.

Didolaš suodjaluvvon, mearresuodjaluvvon ja odđaset áiggi kulturmuittuid/kulturbirrasa doaibmaguovllu siskkobealde ja lagas guovlluin galget válddahallot ja čájehuvvot kárttas. Galgá árvvoštallat kulturmuittuid ja kulturbirrasiid árvvu, ja galgá dahkkot árvokárta

Njuolggos ja oinnolaš váikkuhusat doaimmas kulturmuittuide ja kulturbirrasii galget válddahallot ja árvvoštallot.

Galgá čilget oanehaččat mot plánaid heivehallamiin sáhttá eastadit oanehis áiggi ja guhkes áiggi váikkuhusaid kulturmuittuide.

Mot bargat: Galgá geahčadit ja suokkardit relevánta dokumentašuvvna, ja galgá gulaskuddat kulturmuitoiseválddiiguin. Doaimma eaiggát galgá gulaskuddat fylkkagielddain ja Sámedikkiin vai árvvoštallet guđe muddui soitet gávdnot automáhtalaččat suodjaluvvon kulturmuittut daid rutiinnaid mielde bieggafápmo ja kulturmuitoiskkademiide mat biddjoje doibmii 1.12.2014.

Guovlluid gos orru leamen unnán jáhkehahti gávdnat dakkáriid, ii galgga iskkadit. Guovlluid gos leat árvvoštallan oalle jáhkehahti gávdnat dakkáriid, galgá iskkadit maŋŋel konsešuvdnamearrádusa. Dain diliin main lea árvvoštallon hui jáhkehahti gávdnat dakkáriid, de galgá iskkadit guovllu oktanaga guovllu váikkuhusiskkademiin, namalassii ovdal go NVE mearrida ášši. Dakkár iskkademiid main šaddá duohtadit eatnamiid ja luonddubirrasa, galgá dušše fylkkagielda, Sámediggi, NIKU, arkeologalaš museat ja mearrajohtolamuseat doaimmahit iešguđetge ásašusa ovddasvástádusa vuodul.

Riikaantikvára Bagadus: Kulturminne og kulturmiljø i konsekvensutgreiingar (2003) (Kulturmuittut ja kulturbiras váikkuhusguorahallamiin (2003) , NVEs veileder 3/2008 Visuell innvirkning på kulturminner og kulturmiljø (NVE bagadus 3/2008 Oinnolaš váikkuhus kulturmuittuide ja kulturbirrasii), ja dáhtábásat Askeladden og SEFRAK-registeret (registarar) sáhttet adnot guorahallanbarggus. Árvokártta dahkamii čujuhuvvo bagadusgirjái Statens Vegvesens Håndbok V172 (Stáhta geaidnodoaimmahaga Giehtagirji V172).

Olgoáibmoguovllut ja mátkkošteapmi

Galgá čilgehuvvot maid olgoáibmoguovlluid doaibma guoskkaha. Dehálaš ja erenoamáš dehálaš bivdo- ja eará olgoáibmoguovllut mat soitet guoskkahuvvot go rusttet dahkko, galget válddahallot ja čájehuvvot kárttas. Galgá árvvoštallat guđe muddui doaibma soaitá čuohecit plánaguvlui ja lagas guovlluide, oinnolašvuoda, rigeara, suoivvaniid, jiekŋuma ja eará dáfus. Galgá oanehaččat namuhit sadjásaš olgoáibmoguovlluid main sáhttet lágiduvvot seamma doaimmat.

Mot bargat: Diedut das mot guovlu geavahuvvo dán áigge ja sadjásaš olgoáibmoguovlluid birra galgá sihtat báikkálaš eiseválddiin ja heivvolaš beroštusorganisašuvnnain. Birasdirektoráhta bagadusa ”M98-2013 Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder” sáhtta geavahit guorahallamis. Dehálaš guovlluid galgá čájehit kárttas. Luondduriika eatnatvuohhta

Luonddušlájat ja šattut

Galgá dahkat obbalaš čájáhusa mas oaidná árvvolaš ja välljejuvvon luonddušlájaid, vuoruhuvvon šlájaid ja áitojuvvon ja fargga áitojuvvon šlájaid maidda doaibma guoská, ghč Birasdirektoráhta giehtagirjji välljejuvvon luonddušlájaid ja § 23 vuoruhuvvon šlájat, Norgga rukseslistu šlájaid (2015) ja Norgga rukses listu luonddušlájaid (2011). (Miljødirektoratets håndbok nr. 13, nml. § 52 om utvalgte naturtyper og § 23 om prioriterte arter, Norsk rødliste for arter (2015) og Norsk rødliste for naturtyper (2011). Galgá árvvoštallat guđe muddui soitet gávdnot áitojuvvon ja fargga áitojuvvon šlájat dan guovllus mii árvvoštallo, čuj. Norgga rukseslistu šlájaid (2015). (Norsk rødliste for arter (2015). Galgá árvvoštallat mot doaibma soaitá čuohecit luonddušlájaid ja šlájaid, čuj. dán fáttá čuokkeslistui.

Mot bargat: Árvvoštallamat galget dahkkot dálá dokumentašuvnna vuodul ja gulaskuddamiin báikkálaš ja regiovnalaš eiseválddiiguin ja organisašuvnnaiguin/máhttoolbmuiguin. Galget mannat iskkadit guovllu, čuj kapihttala 14.2. 7. čuokkesoasis Proseassa ja bargovuohki. Jos gávdnojit árvvolaš ja välljejuvvon luonddušlájat, vuoruhuvvon šlájat ja áigojuvvon ja fargga áitojuvvon šlájat maidda rustet sáhtta čuohecit sakka, de galget dat merkejuvvo kártii ja válddahallot. Suollemas diedut galget merkejuvvo “unntatt offentlighet”, eai leat almmolaš diehtun ja sáddejuvvo NVE:ii sierra dokumeantan. Go árvvoštallá luonddušlájaid mat leat rukses listtus, de galgá bargat dan raportta vuodul mii lea nammaduvvon Sammenhengen mellom rødlista for naturtyper (rukses listtu ja luonddušlájaid čanastat) ja Birasdirektoráhta giehtagirjji Miljødirektoratets håndbok 13 (Miljøfaglig Utredning, 2012) vuodul.

Lottiid dáfus

Galgá dahkat obbalaš diehtočájáhusa mas oaidná lottiid mat soitet vaháguvvat bahut doaimma geažil, ja das galgá deattuhit áitojuvvon šlájaid, fargga áitojuvvon šlájaid, čuj. šlájaid rukses listui (2015), vuoruhuvvon šlájat, šlájat maidda lea erenoamáš ovddasvástáduš, ja šlájat maid lea lohpi bivdit (Norsk rødliste for arter (2015), prioriterte arter jf. nml. §23, ansvarsarter og jaktbare arter.)

Galgá árvvoštallat guđe muddui soitet gávdnot áitojuvvon ja fargga áitojuvvon šlájat dán guovllus, čuj. Norgga šlájaid rukses listui (2015).

Galgá árvvoštallat mot doaimma soaitá čuoheht loddešlájaid čuj. dán fáttá čuokkeslistui. Das galgá meroštallat guovllu árvvu lottiid bisánan- dehe seaivunbáikin, kollišuvnnaid, elektrokušuvnna ja guđe muddui guovllu ekologalaš funkšuvdna šaddá hedjonit.

Mot bargat: Árvvoštallat galgá vuodđudit dálá dokumentašuvnnaide ja gulaskuddamii báikkálaš ja regiovnalaš eiseválddiiguin ja organisašuvnnaiguin/máhtolaš olbmuiguin. Galgá mannat iskkadeame guovllu, čuj. kapihtala 14.2. 7.čuočkisoasážiin , Proseassa ja metoda. Lottiid galgá lohkat ja didoštít dalle go heive jagis lottiid bessema ja johtima dáfus.

Galgá bidjat kártii ja válddahallat dálá gávdnosiid ja dieđuid rukses listtu bessebáikkiid ja johtima dáfus, ja vuoruhuvvon šlájaid ja šlájaid dáfus maidda lea erenoamáš ovddasvástáduš. Suollemas dieđuid galgá merket “unntatt offentlighet”, eai leat almmolaš diehtun, ja sáddet daid NVE:ii sierra dokumeantan.

Eará elliid šlájaid dáfus

Galgá ráhkadit obbalaš čájáhusa mas oaidná elliid maidda doaimma soaitá čuoheht erenoamáš bahut.

Galgá árvvoštallat guđe muddui dán guovllu ja lagas birraš garrasit áitojuvvon ja rašes šlájat soitet vaháguvvat, čujuhuvvo Norggas šlájaid rukses listui (2015).

Mot bargat: Árvvoštallama galgá vuodđudit dálá dokumentašuvnnaide ja gulaskuddamii báikkálaš ja regiovnalaš eiseválddiiguin ja organisašuvnnaiguin/máhtolaš olbmuiguin. Galgá mannat iskkadeame guovllu, čuj. kapihtala 14.2. 7.čuočkisoasážiin , Proseassa ja metoda. Jurtašlájaid bálgosat ja dálá dieđut bahut áitojuvvon, garrasit áitojuvvon ja rašes šlájaid birra galget biddjot kártaide ja válddahallot. Suollemas dieđuid galgá merket “unntatt offentlighet”, eai leat almmolaš dieđut ja sáddet NVE:ii sierra dokumeantan.

Váikkuhusat obbalohká, čuj luonddubirrasa eatnatvuodálaga § 10

Galgá árvvoštallat sáhttet go dálá ja plánejuvvon eatnandohtadeamit váikkuhit hálddašanmihtuide daid šlájaid/luonddušlájaid dáfus maidda bieggafápmorusttet sáhtta čuohcit.

Galgá árvvoštallat sáhtta go dáid šlájaid/luonddušlájaid dilálašvuohta váikkuhuvvot bahut.

Mot bargat: Árvvoštallama vuodđun galget didolaš ja olahahhti dieđut eará plánaid birra (bálddastahte gaskavuoda eará plánaide, guorahallanprográmma 1.kapihtal) ja árvvoštallamis galgá guorahallat váikkuhusaid luondduriikka eatnatvuhtii. Guorahallamis galgá deattuhit mot doaibma čuohcá árvvolaš luonddušlájaid mat soitet gávdnot, nu go boahá ovdan Birasdirektoráhta Giehtagirjjiis 13, Norgga luonddušlájaid rukses listu (2011), Miljødirektoratets Håndbok 13, Norsk rødliste for naturtyper (2011). Árvvoštallama vuodđun galget maiddái välljejuvvon luonddušlájat mat leat nammaduvvon Irel.§ 52 ja ekovuogádagat mat leat dehálaš ekonomalaš doaibmaguovllut áitojuvvon šlájaid mat leat namuhuvvon Norgga šlájaid rukses listtus (2015), ja vuoruhuvvon šlájat mat leat nammaduvvon Irel. §23 mielde.

Obba eatnamat mat eai neavtte duohtaduvvon (ovdal gohčoduvvon INON) ja suodjaluvvon guovllut

Obba eatnamat mat eai neavtte duohtaduvvon sáhttet hui árvvolaččat luondduriikka eatnatvuhtii, olgoáibmoeallimii ja eanangáhppálagaide iešalldiset. Galgá daguiguin árvvoštallat mot dat guovllut sáhttet vaháguhttot. Galgá válldahallat mot doaibma čuohcá suodjaluvvon guovlluide, nu go boahá ovdan nml. (luonddueatnatvuoda lága) § 49.Nuoskkideapmi

Rigearra

Galgá árvvoštallat mot bieggafápmorusttega rigearra sáhtta váikkuhit ollesjagi- ja astoáigge viesuide ja olgoáimmu eallimii. Galget ráhkaduvvot kárttat main oaidná bieggafápmorusttega rigeara, ja das galgá oaidnit mot rigearra lea, guđe guovllu bieggá dal leaš. Ássanguovllut gos lea čuodjalat rigearra go $L_{den}=40dB$ galget čájehuvvot kárttas.

Suoivvanastin

Galgá árvvoštallat guđet muddui bieggaturbiinnaid suoivvanastin sáhtta čuohcit ássanguovlluide ja olgoáimmu eallimii.

Galgá ráhkaduvvot kárta mas oaidná mot suoivvanastin čuohcá miehtá jagi- ja astoáiggi orrunvisttiide. Galgá muitalit suoivvanastima áiggiid ja man guhká bistá.

Mot bargat: Guorahallamiin galgá vuodđun NVE bagadus Bieggafápmorusttegiid skoavdnjun (Skyggekast fra vindkraftverk), Rigeara giedahallama njuolggadusat eatnamiid plánema vástte (Retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442) ja Bagadus njuolggadusaide mot galgá giedahallat rigeara eatnamiid plánemis (Veileder til retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (M-128), maid Birasdirektoráhtta lea ráhkadan.

Galgá čilget makkár metodihka lea geavahan rigeara viiduma ja suoivvanastima árvvoštallamii.

Juhkančáhci

Galgá árvvoštallat mot doaibma čuoheá didolaš ja plánejuvvon juhkančáhce- ja liigečáhcegálduide. Galgá guorahallat sihke huksen- ja doaibmanáigodaga váikkuhusaid. Galgá árvvoštallat guđe muddui sáhtttá fáhkkestaga nuoskkiduvvot juhkančáhci ja mot čáhci sáhtttá golggiidit boasttu geainnu áiggi mielde. Galgá namuhit ja merket kártii man olu arvá dehe muohtttá doppe gos juhkančáhci boahtá.

Mot bargat: Galgá gulaskuddat Biebmobearráigeahčuoin ja báikkálaš čáhcerusttega eaiggádiiguin/ovddasvástideddjiiguin oazžun dihte dokumentašuvnna das mot juhkančáhcegáldut sáhttet guoskkahuvvot ja bivdit árvvoštallat váikkuhusaid ja makkár eastadandoaimmaid sáhtttá lágidit.

Eará nuoskkideapmi

Galgá válldahallat daid beliid bieggafápmorusttegiid huksen- ja doaibmaáigodagas mat sáhttet nuoskkidit, dan searvvis iskkadit man olu olju bieggaturbiinnain lea, ja mot olju/boaldámuš ráddjejuvvo rusttega dagadettiin.

Galgá válldahallat ja čilget mot ja gosa áigot rádjat huksen- ja doaibmaáigodaga bázahusaid.

Galgá árvvoštallat man vejolaččat leat vuordemeahttun dáhpáhusat ja bárttit. Galgá válldahallat dakkár dáhpáhusaid váikkuhusaid ja doaimmaid maiguin daid sáhtttá geahpedit.

Galgá árvvoštallat man vejolaš jiekŋun ja jiekŋaravvgadeamit leat, ja galgá namuhit jienjaid luvvenrusttega ja sihkarvuoda doaimmaid goluid.

Mot váikkuha servodahkii

Árvoháhkkan

Galgá válldahallat doaimma váikkuhusaid guoskevaš suohkaniid ruhtadillái, bargosajiid ja báikkálaš ja regiovnnalaš árvoháhkama dáfus. Das galgá mielde sihke huksen- ja doaibmanáigodat.

Mot bargat: Galgá gulaskuddat báikkálaš/regiovnnalaš ealáhusaiguin relevánta dieđuid oččodan dihte.

Mátkkoštanealáhusat ja turisma

Guovllu mátkkoštanealáhusa galgá válldahallat oanehaččat, ja doaimma vejolaš váikkuhusat dasa ja turismii galgá árvvoštallat.

Mot bargat: Berre vuodđudit árvvoštallamiid báikkálaš eiseválddiid dieđuide, mátkkoštanealáhussii ja eará relevánta diehtogálduide. Berre diđoštít eará guovlluid vásáhusaid Norggas ja vaikko vel eará riikkain nai. Berre oččodit dieđuid riikasis- ja olgoriika bieggafápmodutkamiin mainna oazžu oidnosii mot mátkkoštanealáhus ja turisma váikkuhuvvo.

Eanandoallu

Galgá árvvoštallat oanehaččat mot doaibma váikkuha eanandollui, vuovdedollui ja meahci riggodahkii. Mot bargat: Berre diđoštít regiovnnalaš eanandoalloeiseválddiiguin dálá ja plánejuvvon eanangeavahusa eanandollui.

Áibmojohtolat (siviila ja militeara) ja gulahallanvuogádagat

Galgá árvvoštallat soaitá go doaibma čuohtit tv- ja rádiosuotnjariidda lagas orrunbáikkiin. Galgá čilget mot doaibma šaddá váikkuhit áibmojohtolaga rádárusttegiidda, navigašuvdnii ja gulahallanrusttegiidda das birra. Doaimma váikkuhusa girdijohtolaga girdilan- ja seaivunvuogádagaide lagas girdibáikkiin galgá válddahallat oanehaččat. Galgá árvvoštallat lea go bieggafápmorusttet hehttehussan áibmojohtolahkii, erenoamážit vuollugit girdimii ja helikopteriidda.

Mot bargat: Galgá gulaskuddat militeara ásahusa huksenossodagain (Forsvarsbygg) ja Avinora girdidárkkistandivišuvnnain vai árvvoštallet dán doaimma. Vejolaš vuollugit girdima ja helikopteriid doaimmaheddjiiguin berre maid gulahallat. Galgá bivdit sáttasáhusa Norkring AS diđoštít soitet go radio- ja tv-suotnjarat váikkuhuvvot.

Boazodoallu

Galgá válddahallat dan mot boazodoallu atná ávkki duohtaduvvon guovllus ja birrasiin, ja man mávssolaččat leat boazodollui.

Galgá árvvoštallat njuolga ja guoskkaheaddji váikkuhusaid guođoheapmái ja guohtoneatnandárbui, guotteteatnamiidda, johtimii ja bálgosii, áiddiide, gárdástallamii ja eará/buot relevánta dárbuid dáfus mat boazodoalus leat.

Das galgá maiddá árvvoštallat mot doaibma huksedettiin ja go lea gárvvis sáhtta čuohtit boazodoalu eanangeavahussii dán guovllus. Árvvoštaldettiin galgá vuhtiiváldit mot dát doaibma čuohtá boazodollui obbalaččat, sihke dálá el-fápmolinjját, geainnut, bartabáikkít ja dakkárat.

Galgá ráhkadit oanehaš čoahtkáigeasu dálá dieđuin das mot bieggafápmorusttet váikkuha bohccuide/boazodollui.

Vejolaš váidudeami galgá árvvoštallat.

Mot bargat:

Galgá oččodit dieđuid guovllu boazodoalus ealahusa doaibmaplánain ja eanangeavahankárttaid maid boazodoallohálldahus lea registreren. Lagat dieđuid ja odastuvvon dilálašvuoda galgá gulaskuddat čoahtkimiin ja go gulahallá guhtege boazoohagain. Dieđalaš máhtolašvuolta das mot olbmuid doaimmat čuhcet, ja erenoamážit bieggafápmohuksen, čuohtá bohccuide, galgá vuodđun go árvvoštallá váikkuhusaid. Galgá deattuhit makkár eahpesihkarvuodát árvvoštallamis leat, danne go dieđalaš máhtolašvuoda dilálašvuolta ii soaitte álot áibbas ovttabealat dehe dárkil.

Guorahallanbohtosiid dieđiheapmi

Energiijalága mielde galgá váikkuhusguorahallan gárvvis de go ohcá konsešuvnna, ja dat sáddejuvvo gulaskuddamii oktanaga ohcamiin. Váikkuhusguorahallan ja ohcan galgá olámuttos Interneahtas. NVE doaimmaha ohcamiid gulaskuddama elektrovnnalaččat. Doaimma eaiggát ráhkada váikkuhusguorahallamis oanehis čeahkkáigeasu mii lea almmolaš dieđiheami váste, nu go boahtá ovdan váikkuhusguorahallamiid láhkačállošis § 8 (forskrift om konsekvensutredninger § 8.)

